

פרוטוקולים של היוועצות

1

 3-7-7-3

3 דקות - בעל הדילמה מתאר את הדילמה שלו

7 דקות - בעל הדילמה עונה על שאלות מהקבוצה, על שאלות הבהרה ושאלות המסייעות למקד את הדילמה

7 דקות - הקבוצה דנה במתן מענה לדילמה. יש לנתח את הסוגיה, להציע כיוונים או המלצות לפתרון. בעל הדילמה מקשיב ואינו מדבר. הקבוצה מדברת **על** הדילמה שלו אבל לא **אלי**.

3 דקות - בעל הדילמה מסכם מה קיבל מהקבוצה, מה למד, מה הבין ומה בדעתו ליישם.

2

שבעה שלבים

1

הפרוטוקול:

- הצגת הדילמה (5 דק')** - המשתתף/ת מציג/ת את הדילמה, את צדדיה השונים ותיאור קצר שך הניסיון שלו/שלה להתמודד איתה. שאר חברי וחברות הקבוצה רק מקשיבים, מבלי לשאול שאלות ולהעיר הערות.
- שאלות הבהרה של הקבוצה (5 דק')** - המשתתפים שואלים שאלות שעלו אצלם תוך כדי התיאור ושהם מרגישים צורך להבהיר ולחדד על מנת להבין טוב יותר את הדילמה ואת העמדה של המציג/ה (למשל, דברים שלא שמענו ויכולים להיות רלוונטיים). זהו שלב של שאלות אינפורמטיביות, ללא הבעת עמדה או ניסיון לסייע במתן עצות. למציג/ה אין אפשרות מענה על השאלות וההתייחסויות באופן מיידי. הוא / היא רושמת/ת אותן על דף.
- התייחסויות (5 דק')** - מציג/ה מגיב/ה למה ששמע/ה מהמשתתפים האחרים ועונה על השאלות שנשאל/ה על מנת לייצר עוד בהירות לגבי הדילמה.
- שאלות העמקה (5 דק') - שאלות האמורות לסייע למציג/ה לחשוב על הדילמה שלו/ה באופן יסודי ורחב יותר. שאלות לדוגמא: "איך תבטיח ייצוג לכל הקולות?", "איך ניתן לאפשר להורים לסייע בקשיים האמיתיים של ביה"ס?" שאלות מעמיקות לא אמורות להיות "עצה בתחפושת". למשל, שאלות שמתחילות במילים "האם חשבת..."
- סיעור מוחות (10 דק')** - המציג/ה מתרחק/ת מעט מן המעגל (על מנת לבטא את העובדה שהוא/היא כעת מקשיב/ה בלבד ולא לוקח/ת חלק פעיל בדיון). יש להקפיד שהמשתתפים לא מאריכים בדבריהם יתר על המידה ומאפשרים לכמה שיותר משתתפים נוספים להגיב. על המשתתפים להתייחס בשני אופנים: "אני חושב ש..." ו- "לדעתי ניתן לעשות / להתנהג..." המציג/ה מוזמן/ת לכתוב דברים שסייעו לו / לה להגיב לאחר מכן.
- התייחסות (5 דק')** - המציג/ה חוזר/ת למעגל ומתייחס/ת לדברים שנאמרו דרך שיתוף בתובנות / משחבות שעלו אצלו/ה תוך כדי ההקשבה לחברי הקבוצה.

7. **סיכום במליאה (5 דק')** - המנחה מבקש/ת מהמציג/ה לתאר איך היה לו/לה להציג את הדילמה. לאחר מכן המנחה מבקש/ת מחברי הקבוצה לחשוב מה הם לקחו מההיוועצות שקשור לדילמות או לעשייה שלהם.

היוועצות אמפטית:

3

1. **שיתוף הקבוצה (5 דק')** - שיתוף באתגר
2. הבהרה (5 דק') - סבב של חברי הקבוצה לשאילת שאלות וקבלת תשובות במטרה להבין את האתגר.
3. **אמפתיה ותמיכה (10 דק')** - חברי הקבוצה חולקים בסבב מה מתוך הסיפור מהדהד בעולמם הפנימי.
4. **עיצוב מחדש (5 דק')** - הנועץ/ת מעצב/ת מחדש את ההבנות שלו/ה ביחס לאתגר.
5. **מקורות תמיכה (10 דק')** - חברי הקבוצה מציעים - מה ומי יוכל לעזור להתמודד עם האתגר.
6. **הרחבת האלטרנטיבות (10 דק')** - חברי הקבוצה מעלים אפשרויות פעולה.
7. **מיקוד והוצאה לפועל (5 דק')** - הנועץ/ת בוחר/ת מבין האלטרנטיבות שהועלו על ידי חברי הקבוצה משימות שעשויות לקדם אותו/אותה בהתמודדות עם האתגר.
8. **בניית מרחב רגשי ובחינת מחוייבות (5 דק')** - הנועץ/ת משתף/ת איך עבר עליו/עליה התהליך ומה יחסו/ה למשימות שלקח/ה על עצמו/ה.
9. **למידה ואינטגרציה (10 דק')** - חברי הקבוצה משתפים בלמידות ותובנות שיש להם מהתהליך בהקשר למטרות ולאתגרים שלהם.

2

היוועצות כפיל

4

- שלב א':** הנועץ מציג סיפור
- שלב ב':** שאלות הבהרה
- שלב ג':** כל חבר קבוצה מדבר בגוף ראשון (כאילו הוא הנועץ) - מחשבה פנימית, תחושות.
- שלב ד':** הנועץ מספר את הסיפור שוב בהתייחס לדברים שהדהדו חברי הקבוצה.
- שלב ה':** הנועץ וחברי הקבוצה מתייחסים לחוויית היוועצות ומרחיבים אפשרויות פעולה.

5

פרוטוקול היועצות של ברנקו וייס

1. **הקדמה (5 דק')** - המנחה מציג/ה בקצרה את מטרת ונורמות הדיון.
2. **תיאור סוגיית היועצות (10 דק')** - תיאור עשיר ככל שניתן של הפרטים הרלוונטיים לבעיה. במידת האפשר - להביא תוצרים, ציטוטים, עדויות, צילומים וכד'. להסביר מה בבעיה הזו מטריד אותי, למה היא גורמת, מה ההשלכות שלה ועוד.
3. **הדהוד רגשי (10 דק')** - כל אחד כותב לעצמו הדהודים של הבעיה המתוארת לעולמו המקצועי - הדהודים רגשיים, מחשבות, נקודות הזדהות, כל מה שעולה בי כשומע/ת. לאחר הכתיבה, סבב הדהוד בע"פ: "אני שומע/ת שאת/ה _____ (רגש) ביחס לבעיה" וכד'. הנועץ רק מקשיב וכותב לעצמו הערות.
4. **סבב שאלות הבהרה (10 דק')** - העמיתים שואלים שאלות הבהרה קצרות והנועץ/ת עונה בקצרה תשובות ענייניות. מכוונים למידע שחינוי להבנת הסוגיה (ללא ניתוח).
5. **שקט של שהייה לחשיבה (5 דק')**
6. **ניתוח הבעיה (15 דק')** - חברי הקבוצה מעלים הסברים אפשריים לגבי הגורמים לבעיה שנוצרה.
7. **ניסוח חדש של השאלה (10-5 דק')** - הנועץ/ת מגיב/ה לדברים ששמע ומנסח מחדש את הבעיה לאור הניתוח של חברי הקבוצה.
8. **העלאת פתרונות לשאלה של הנועץ/ת (20 דק')**
 - סבב הצעות מהעמיתים - תולים / כותבים את ההצעות על הלוח (10 דק')
 - בוחנים יתרונות וחסרונות של שלוש הצעות נבחרות שהנועץ/ת מסמן/ת (5 דק')
 - זיהוי סוגיות עקרוניות שעולות מהבעיה ורלוונטיות למשתתפים נוספים (5 דק')
9. **סיכום של הנועץ/ת (5 דק')** - התחושות שעלו בעקבות התהליך, מה לקח/ה ממנו ואיך היתה לו/לה החוויה.
10. **סיכום של חברי הקבוצה (10 דק')** - בסבב כל אחד משתף מה הוא/היא לקח/ה מהתהליך.

פרוטוקול למידה מכשלונות מפוארים / חגיגה של טעויות

6

רגע לפני שמתחילים - המנחה מסבירה/ה בקצרה את מטרת המפגש - ללמוד יחד מכשולון / טעות של הנועץ/ת / אחד מחברי הצוות. המנחה חוזרת/ת על כללי המשוב המקדם (משוב על העניין ולא על האדם), על חשיבות הטעות כמנוף ללמידה ומחזקת/ת את האומץ של והנכונות של המציג/ה לבוא ולהציג.

שלב ראשון (10 דק') - המציג/ה משתף/ת בטעות או כשולון ומסיים/ת במסקנה או תובנה למה זה לא עבד.

שלב שני - מחיאות כפיים סוערות של חברי הקבוצה.

שלב שלישי (10 דק') - שאלות הבהרה ועומק.

שלב רביעי (10 דק') - דיון - מה ניתן ללמוד מהמקרה שהוצג? מה קרה שם? האם יש עוד מסקנות ותובנות שאפשר להסיק?

שלב חמישי (5 דק') - תגובת המציג/ה - מה לוקח/ת מהדיון?

שלב שישי (5 דק') - סבב של כל חברי הקבוצה - כל אחד/ת לוקח/ת מהדיון לפרקטיקה שלו/ה. מומלץ כאן להודות שוב למציג/ה על הנכונות להציג כשולון כמנוף ללמידה.

קפה פרו-אקטיבי (מבוסס על אסופת מתודולוגיות - מרכז השל)

7

4

מתודולוגיה זו יכולה לסייע להניע רעיונות שנמצאים בשלבים ראשוניים או רעיונות תקועים. המשתתפים מוזמנים לשתף את הקבוצה ברעיון אותו ירצו לקדם, ולנסח מה העזרה הרצויה להם מהקבוצה, על מנת לגלות ולגבש דרכי פעולה.

שלב ראשון - מזמינים אנשים לחשוב על אתגרים ורעיונות שהם רוצים לעסוק בהם ביחס למטרת המפגש, מתוך כל הרעיונות שעלו - בוחרים את האתגרים בהם נרצה להתמקד במפגש.

שלב שני - מתחלקים לשולחנות ועובדים בסבבים.

האדם שהציע את הרעיון מתיישב ליד שולחן, ולידו מתיישב מתעד שהרעיון מעניין אותו.

שאר האנשים מוזמנים לבחור שולחן שמעניין אותם ולהצטרף אליו, בכל סבב יתחלפו המשתתפים מלבד המתעד ומי שהעלה את הרעיון/אתגר.

הסבבים -

בסבב הראשון עונים על השאלה:

מה השאלה שמאחורי השאלה - מה המוטיבציה? הדחף? למה אני רוצה לעשות את הפרוייקט הזה ולמה זה חשוב?

כשנגמר הזמן, מבקשים מכל האנשים חוץ מבעל הרעיון והמתעד להתחלף וללכת לשולחן אחר.

בעל הרעיון והמתעד עושים בריף קצר למצטרפים החדשים לגבי מה שהיה עד עכשיו, וממשיכים לשאלה הבאה:

מה חסר - מה כדאי לקחת בחשבון כשחושבים על הפרוייקט הזה?

לאחר שאלה זו יש החלפה נוספת ועדכון של המצטרפים החדשים.

וממשיכים לשאלה הבאה:

מה למדתי לגבי עצמי והפרויקט? מה הצעדים הבאים שלי? לאיזה עזרה אני עדיין זקוקה?

לאחר החלק האחרון חשוב לתת לבעל הרעיון כמה דקות לרפלקציה אישית.

(מומלץ להכין מראש דף/כרטיסיות עם השאלות)

שלב שלישי - בחלק זה מתבצע שיתוף במליאה.

במידה והיו 5-6 שולחנות, אפשר לבקש מכל בעל רעיון לומר על מה הוא אסיר תודה ומה הצעדים הבאים שלו.

חשוב לתת למשתתפים הזדמנות להגיד אם הם רוצים לקחת חלק בפתרון גם בהמשך.

סבבי היועצות

8

מתודולוגיה זו יכולה לסייע בבחינת סוגיה מאתגרת משולחן העבודה סביב נושא מרכזי. היועצות מתנהלות כך שכל קבוצת משתתפים מתחילה ומסיימת באותו השולחן כאשר בכל סבב, מתקבלת ע"י חברי הקבוצות האחרות התייחסות לסוגיה ובסיום המהלך מתקבלת תמונה רחבה ועמוקה יותר של נקודות מבט.

שלב ראשון - מזמינים את כל חברי הקבוצה להציע סוגיות מאתגרות משולחן העבודה שלהם, בוחרים יחד מספר סוגיות וכותבים על דף גדול כל סוגיה. בהתאם למספר המשתתפים מניחים בכל שולחן סוגיה מרכזית והמשתתפים בוחרים את הסוגיה שהכי מעסיקה אותם.

שלב שני - מתחלקים לשולחנות עפ"י האתגר שבחרו ועוברים משולחן לשולחן, בכל שולחן פועלים עפ"י השאלות/ההנחיות שיציג מנחה הקבוצה, את התייחסותם כותבים חברי הקבוצה על גבי הדף המרכזי עליו כתובה הסוגיה.

סבב ראשון: מה קשה בסוגיה זו? למה זה קשה?

סבב שני: מהם כיווני הפעולה האפשריים?

סבב שלישי: איפה הסוגייה נוגעת/מתחברת למשהו שקשור אליי באופן אישי?

שלב שלישי - חברי הקבוצה חוזרים לשולחן המקור שלהם ובעקבות מה שהחברים כתבו, מתבוננים ומעלים תובנות שהתחדשו להם, בהקשר לסוגיה.